

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 62

Tuzla, juni/lipanj 2014.

Cijena 1,00 KM

Dobar
pogled na
srndaća

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Predsjedništvo Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Rasim Omerović,
predsjednik Predsjedništva SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Enver Kurtić (Kalesija),
Zvonko Gusković (Tuzla),
Šerif Bečić (Banovići),
Hasan Muratović (Živinice),
Hazim Smajlović (Sapna),
Muris Mujedinović (Srebrenik),
Sead Mehulić (Gradačac),
Hajrudin Imširović (Teočak),
Isajbeg Vejzović (Kladanj),
Džemal Jukan (Gračanica),
Mujo Softić (Lukavac),
Sulejman Hadžić (Doboj-Istok) i
Hazim Mujkić (Čelić).

Glavni i odgovorni urednik:
Rasim Omerović, dipl. ing. šumarstva

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Jasmin Bećirović, profesor

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list "Lovac" oslobođen je dijela
poreza na promet

Majka Priroda gleda šta radimo

Razmišljaj zeleno – Think green Lovac živi u skladu sa zakonima prirode

5. juni – Svjetski dan zaštite okoliša

Međunarodni dan zaštite okoline obilježava se na obljetnicu održavanja Konferencije o zaštiti životnog okruženja Ujedinjenih Naroda u Stockholmu (1972.), na kojoj je Generalna skupština UN prihvatila Program zaštite okoliša Ujedinjenih Naroda (UNEP). Ujedinjene Nacije, obilježavajući ovaj dan, potiču svijest o zdravoj životnoj sredini i povećavaju političku pažnju ovoj važnoj temi. Ciljevi obilježavanja su:

1. Dati ljudsko lice pitanjima okoliša
2. Osnažiti ljude da postanu aktivni učesnici održivog i pravednog razvoja
3. Podsticati razumijevanje da su zajednice osnova za mijenjanje stavova prema pitanjima životnog okruženja
4. Zastupati partnerstvo koje će osigurati da svi narodi imaju sigurniju i prosperitetniju budućnost

Svjetski dan zaštite okoline danas se obilježava u cijelom svijetu kroz razne eko aktivnosti i kampanje, s ciljem da se skrene pažnja javnosti na brojne ekološke probleme i potrebu očuvanja životne sredine, na način koji će osigurati energetsku budućnost i doprinjeti globalnim naporima u zaustavljanju klimatskih promjena i zaštite okoliša. Tog dana ljudi širom svijeta ujedinjeno djeluju kako bi obezbijedili čistiju i zeleniju budućnost za sebe i buduće generacije. U preko 100 država, 5. juna se pokreću brojne aktivnosti u kojima svake godine učestvuje više od pola milijarde ljudi, a koje propagiraju odgovoran odnos prema okruženju. Na ovaj način se poziva na svjetsku pozornost na posljedice pojedinih ljudskih aktivnosti koje ugrožavaju život na Zemlji, kao i na akcije koje afirmiraju mjere za smanjivanje i sprečavanje zagađenja okoliša i poticanje ekološke svijesti, uz najprimjereniji slogan „Šume: priroda na usluzi“ (Forests: Nature At Your Service), čime se upozorava na ključnu ulogu šuma u očuvanju svijeta kakvog poznamo.

Mi lovci Svjetski dana zaštite životne sredine obilježavamo da pokažemo kako sve naše organizirane i stalne akcije na zaštiti divljači i njihovih staništa, kao i očuvanju biološke raznolikosti, imaju važnu ulogu u brižnom odnosu prema majci Prirodi i da će zagađenost zraka i voda i sječa šuma nauditi životinjama a ne lovac kroz uzgojno-selektivni odstrjel nerazvijenih i bolesnih jedinki. To je svojevrsan pokazatelj da lovac živi i djeluje u skladu sa zakonima prirode i prepoznaje se kao snaga pozitivnih promjena koja preuzima inicijativu i odgovornost za očuvanje budućnosti svih.

Jasmin Bećirović

Odluke o priznanjima i odlikovanjima na 85. sjednici Predsjedništva SLD TK

Na 85. sjednici Predsjedništva SLD TK, kojom je predsjedavao Šerif Bečić, dopredsjednik SLD TK, u okviru devet tačaka dnevnog reda, usvojeni su izvještaji o radu SLD TK i organa Saveza za 2013., planovi rada SLD TK i organa Saveza za 2014., zatim izvještaji o finansijskom poslovanju SLD TK za prethodni period i planovi prihoda i rashoda SLD TK za 2014. Usvojen je i Operativni kalendar aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2013./14., a u skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu usluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Predsjedništvo je donijelo odluke da se u okviru lovačkih društava dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:

LD „SOKOLINA“ KLADANJ

Lovačka bronzana značka:

Alispahić Fahrudin, Berković Selmir, Šarić Elvir, Hasanović Bakir, Brkić Šahin, Salihović Emir i Hrnjić Osmo.

Lovačka srebrna značka:

Halilović Salko, Berković Nedžad, Halilović Enes, Šarić Sifet, Halilović Muris, Mujić Zijad, Begić Bego, Jamaković Meho, Hasanović Muhamed, Selimbašić Hariz i Hodžić Ahmed.

Lovačka zlatna značka:

Selimbašić Fuad, Hidić Ferid, Krekić Ramiz, Selimbašić Hamid, Mešanović Nuraga, Huskić Omer, Mešanović Mujaga i Avdibegović Hamid.

Diploma počasnog člana:

Vejzović Isajbeg, Mezetović Fehim, Kadrić Rifat, Halilović Ramiz, Čavkunović Fehim, Vejzović Hamzalija, Smajić Ibrahim, Šarić Hazim, Selimbašić Enver, Čučak Abdulah i Selimbašić Hajrudin (posthumno).

Lovačka plaketa:

Avdibegović Mehrudin (posthumno), Krekić Fahrudin i Hodžić Enver.

LD „ZELEMBOJ“ BANOVIĆI

Lovačka bronzana značka:

Hasić Mirzet, Softić Fahrudin, Čehajić Ramo, Mujkić Šefik, Rahmanović Mirsad, Čaušević Jasmin, Kamberović Nazil i Ikanović Sovad.

Lovačka srebrna značka:

Saletović Jusuf, Herić Mihret, Lačić Miralem i Čehajić Nuraga.

Lovačka zlatna značka:

Ikanović Džemo, Jahić Nurija, Hasanović Šahim i Beganović Niaz.

Diploma počasnog člana:

Kudumović Džafer, Bošnjaković Redžo i Mehikić Mujo.

LD „VJETRENİK-ŠIBOŠNICA“ ČELIĆ

Lovačka bronzana značka:

Kahrimanović Alija, Suljević Mujaga, Karamović Salih, Šerifović Hasan, Hodžić Bahrija, Brčina Blagoja, Sarajlić Ševko, Ahmetović Ramiz i Ahmetović Meho.

Lovačka srebrna značka:

Smajlović Muhidin, Bešić Muhamed, Imširović Mirzet i Zeherović Nermin.

Diploma počasnog člana:

Sukanović Faik, Gačević Dževdet, Husejnagić Husejn i Zahirović Mirsad.

Jasmin Bećirović
sekretar SLD TK

Skupština Lovачkog društva „Toplica“ Živinice

Na prostoru fazanerije „Dinjak“, 26. aprila, održana je Skupština LD „Toplica“ Živinice. Na dnevnom redu je bilo sedam tačaka, a jednoglasno su usvojeni: Plan Gazdovanja lovištem za 2014./2015., Izvještaj o radu organa Društva za 2013./2014., Realizacija Finansijskog plana prihoda i rashoda za 2013., Finansijski plana za 2014. i Statut LD „Toplica“ Živinice. Takođe, verifikovani su mandati: Predsjedništvu, Nadzornom

odboru, tužiocu, Disciplinskom sudu, Kinološkoj komisiji, Streljačkoj sekciji, kao i mandat u Skupštinu članovima LD „Svojat-Bašigovci“.

Na prvoj fotografiji su članovi Skupštine, a na drugoj je radno Predsjedništvo: Aljo Delić, Hasan Muratović, Samir Brkić i Nusret Kamenjaković (sa lijevo na desno).

Hasan Fehrić

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Besane noći u fazaneriji

Obilne majске padavine koje su uzrokovale stanje prirodne nesreće u čitavoj BiH napravile su veliku štetu i u živiničkom kraju. Nabujala rijeka Oskova izlila se iz svog korita i provalila u fazaneriju! Na svu sreću lovci Sekcije „Živinice“ su dokazali da se na mucu poznaju junaci. Osim spasavanja ljudi i imovine, blagovremenom akcijom uspjeli su spasiti veći dio fazanske divljači, s posebnim akcentom na spasavanje tek izleglih pilića. U jednoj ruci držeći gajbe sa pilićima, a drugom rukom pridržavajući se za ogradu, hvatajući se za drveće i držeći jedan drugoga za ruku, uspjeli su ih spasiti i smjestiti na toplo. Dokazali su da je lov mnogo više od samog lova. Akciji je prisustvovao Rasim Hajrulahović, počasni član LD „Toplica“, koji je članove LS „Živinice“ fotografisao u naporima spasavanja fazanske divljači.

Amir Hajrulahović

Neke aktivnosti Lovачkog društva „Spreča“ Kalesija

IZVJEŠTAJNO-IZBORNA SKUPŠTINA

Na izvještajno-izbornoj Skupštini LD „Spreča“ Kalesija, kojom je predsjedavao Enver Kurtić - novoizabrani predsjednik Društva, pored usvojenih izvještaja izvršnih organa, Plana prihoda i rashoda i Plana gazdovanja, izvršen je izbor i imenovanje izvršnih organa za naredni četvorogodišnji period, odnosno verifikovan je mandat članovima Predsjedništva, za lovovođu je izabran Samir Valjevac, za disciplinskog sudiju Mustafa A. Makalić, za zamjenika disciplinskog sudije Salko Merić, a novi članovi Disciplinskog suda su: Midhat Hamzić, Ibrahim Barčić i Hariz Paloš. Izabrani su i članovi Nadzornog odbora: Sulejman Herić, Fahrudin Bajrić i Ferid Smajić. Novi delegati u SLD TK su: Enver Kurtić, Halid Delić, Šemso Bećirović i Ismet Valjevac. Usvojen je Operativni kalendar aktivnosti za lovnu 2013./14. i donesena je Odluka o nabavi 700 komada fazanskih pilića. Usvojeni izvještaji ukazuju na efikasne akcije, tako da je u proljetnom periodu izneseno 800 kg kamene soli za srneću divljač, napravljeno je 10 kombinovanih hranilišta za visoku divljač, popravljani su svi lovnotehnički i lovnouzdgojni objekti, a uslijed obilne kiše, odnosno stanja prirodne nesreće, organizovano se pratilo stanje divljači na ugroženom dijelu lovišta.

EFIKASNI HRASNIČANI

Lovci Sekcije „Hrasno“ svoje posljednje aktivnosti su usmjerili na izgradnju lovnotehničkih i lovnouzdgojnih objekta pa su tako napravili veliki broj solila i pojila, pet kombinovanih hranilišta, jednu lovačku kuću, četiri lovačke kolibe, tri nastršnice gdje se održava tradicionalni nišan, a doveli su i vodu do kolibe u dužini od 1.600 m. Planiraju dogradnju kolibe „Alija Zejnilović“ na Glavici. Lovačka

koliba „Senail Mujanović Mizo“ u Karovinama dobila je ime po poginulom borcu Armije RBiH.

GRUPA „KIKIČI“ OBOGATILA LOVIŠTE FAZANIMA

Oduvijek aktivni lovci Grupe „Kikači“-LS „Tojšići“ sada su se iskazali tako što su u dva navrata vlastitim sredstvima kupili fazane i pustili ih lovište. Prvi puta su lovište obogatili tako što su pustili 20 fazana na teren Sadika, u omjeru 1:4, dok su drugi puta u lovište unijeli 15 ženki fazana.

Ahmet Beširović

Skupština Lovачkog društva „Tuzla“ Tuzla

Sredinom aprila je održana 22. redovna sjednica Skupštine LD „Tuzla“ Tuzla, kojoj su prisustvovali delegati, članovi Predsjedništva, Nadzornog odbora, stručni saradnici, predsjednici sekcija, lovovođe revira, a predsjedavao je Mehmedalija Šljivić, predsjednik Skupštine. Sjednica je protekla u radnoj atmosferi, a nakon brojnih konstruktivnih diskusija i prijedloga delegata koji su u više navrata insistirali da im se po pojedinim tačkama dnevnog reda obrati Zvonko Gusković, predsjednik Društva, jednoglasno su donesene sve odluke. Usvojen je izvještaj o radu Predsjedništva, komisija i organa Društva, Finansijski izvještaj za 2013., Finansijski plan za 2014., Izvještaj nadzornog odbora o poslovanju Društva, Izvještaj

disciplinskog tužioca i Disciplinskog suda, donesena je odluka o visini članarine za 2015. Najviše polemike je izazvao je Godišnji plan gazdovanja lovištem za 2014./15., koji je usvojen s odlukama o nabavci velikih količina kabaste i zrnaste hrane, soli, automatskih i kombinovanih hranilica za visoku divljač, nabavci fazanske i zečije divljači, te stavljanjem zečije divljači pod privremenu zaštitu od lova. Na kraju su delegati usvojili novi Pravilnik o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti članova LD „Tuzla“. Po okončanju sjednice, druženje je nastavljeno u prelijepom ambijentu restorana „Panonski lovac“.

Selver Pirić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Lovci u školi povodom Dana OŠ „Solina“

Primjer dobre saradnje lovaca sa lokalnom zajednicom jeste izložba lovačkih trofeja upriličena povodom aprilske proslave Dana OŠ „Solina“, a na inicijativu Milošić Leona, člana Predsjedništva LD „Tuzla“, Gusković Zvonka, predsjednika LD „Tuzla“, Ostojić Mare, direktorice OŠ „Solina“, Petrovac Keme, predsjednika LS „Solina“ i Pirić Selvera, lovca LS „Solina“. Osim Sekcije „Solina“ u programu proslave su čestvovali i lovci Sekcije „Dokanj“. Druženje lovaca i učenika nije prošlo bez lovačkog gulaša, ali je izložba većeg broja lovačkih trofeja privukla najviše pažnje mladih Tuzlaka koji su željeli saznati što više o običajima lova, lovnoj etici i kinologiji. Predsjednik Gusković Zvonko je izrazio zadovoljstvo ovakvim vidom saradnje lovaca i društvene zajednice, očekujući da će postati tradicionalna i nadajući se da će mnogi učenici u skoroj budućnosti biti članovi LD „Tuzla“.

Selver Pirić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Lovište obogaćeno fazanima

U sklopu proljetnih aktivnosti LD „Tuzla“ je, pored izvršenih prebrojavanja divljači (2. i 9. marta), nabavilo 800 fazanskih pilića u omjeru 1:3 (200 mužjaka i 600 koka), koji su prstenovani i podjeljeni po sekcijama. Puštanje je obavljeno 15. marta, po izuzetno lijepom proljetnom vremenu. Na fotografiji je grupa lovaca LS „Solina“, koji su, s obzirom na brojnost članstva i pogodnost terena, pustili oko 60 fazana na tri različita terena. U akciji su učestvovali svi članovi Sekcije „Solina“ koji su nekoliko dana prije puštanja divljači počeli pripremati teren, uništavajući štetočine i postavljajući hranilice za fazane. Po izvršenom puštanju sve grupe su ostale na terenima do samog predvečerja kako bi uz tradicionalno lovačko druženje vršili i čuvanje terena, odnosno divljači. Tom prilikom grupovođe su odredile

timove lovaca zaduženih za čuvanje ove atraktivne lovne divljači u narednim danima.

Selver Pirić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Boca kao hranilica

Prihrana divljači je etička i zakonska obaveza koje se pridržavaju svi istinski lovci LD „Tuzla“. Članovi Sekcije „Tušanj“ svake godine, pa i ove, iznose hranu za srneću i fazan-

badali na štapove da bi ga fazani mogli jesti i nakon sniježnih padavina. Taj kukuruz bi pojeli gavrani, vrane, kreje, svrake i sitni glodari. Lovci LS „Tušanj“ su došli na ideju i napravili jednostavnu hranilicu od plastične boce od 5 l, koja može sadržavati 1,5-2 kg kukuruza u zrnju. Plastičnu bocu je potrebno na sredini na jednoj strani prosjeći 6-7 cm kako bi fazan mogao uvući glavu i jesti kukuruz. Tu flašu je zatim potrebno privezati u šikari na visini 20-25 cm. Šikara će fazana štiti od jastreba, gavrana, vrane, kreje i miša, a na taj način i štedimo hranu za fazansku divljač.

sku divljač u postojeća hranilišta u lovištu. Iznesni su sijeno, kukuruz u zrnju i kamena sol u hranilišta Zelenuše, Cerovi, Mukata Vakuf, Velika Mukata, Hrastik i Mala Mukata. Za fazane je do sada iznošen kukuruz u klipju koji su lovci na-

Pirija L.

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Ajk prvak

Na CAC-BiH Banja Luka 2014. i Specijalnoj izložbi pasa, održanim 26. aprila, njemački oštrodlaki ptičar AJK, u vlasništvu Bajre Subašića (poznatijeg kao Baya Bosanac), lovca LD „Jelen“ Gradačac, osvojio je četiri pehara: 2xCAC, 2xBOB, BOG1 i BIS1. Takođe, Ajk je na CACIB i CAC Dubrovnik 2014., održanim 28./29. aprila, osvojio 2xCACIB, 2xCAC, 2xBOB i 2xBOG 2. Ovaj uspjeh je rezultat Bajrine znalačke posvećenosti kinologiji i ljubavi prema lovu i lovnim psima, ali treba istaći i doprinos dreserskih sposobnosti Elvira Velića, koji je kao Ajkov vodič umnogome učinio da Ajkovi kvaliteti budu istaknuti i zapaženi od strane sudija. Inače Elvir Velić, kao vrstan i poznat dreser lovnih, policijskih i vojnih pasa, imao je značajne i zapažene uspjehe na raznim međunarodnim smotrama pasa.

12. lukavački međunarodni sajam turizma, lova i ribolova - LIST 2014

Od 8. do 10. maja 2014. godine u Lukavcu je održan 12. lukavački međunarodni sajam turizma, lova i ribolova (LIST 2014), jedini specijalizirani sajam turizma u Federaciji BiH. Organizator je bio PJ Lukavački sajam i „Nuhanović“ d.o.o., suorganizator Općina Lukavac, partneri Vanjskotrgovinska komora BiH i Privredna komora TK, a pokrovitelji Vlada BiH, Vlada TK, Ministarstvo okoliša i turizma FBiH i Turistička zajednica TK. Glavni sponzor je Tuzlanska pivara. I ovogodišnja turistička ponuda je bila utemeljena na prirodnim ljepotama, lovnom i eko-etno turizmu i bogatstvu tradicijskih i kulturoloških različitosti. Na oko 1.000 m² zatvorenog prostora u velikoj lukavačkoj sportskoj dvorani, 1000 m² prostora sa sajamskim šatorima i 1.000 m² otvorenog sajamskog prostora, oko 15.000 posjetilaca je imalo priliku vidjeti široku ponudu 125 izlagača iz Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Indonezije, Italije, Mađarske, Njemačke, Srbije, Turske i Bosne i Hercegovine.

U tri dana bogatih sajamskih manifestacija organizirane su: sajamska noć, festival hrane i pića, novinarska kotlićijada, poslovni susreti izlagača, revijalna smotra lovačkih pasa, razne edukacijske konferencije, savjetovanja i stručni okrugli stolovi sa zanimljivim temama, kao što su Kulturno historijsko naslijeđe u funkciji razvoja turizma TK, Očuvanje i prezentacija naslijeđa kroz eko-lokalitete na području TK, Tradicionalne vrste hrane u funkciji razvoja turizma TK, Poslovno okruženje za razvoj starih zanata na području TK, Organizacija specijalnih vrsta ishrane u ugostiteljstvu; gluten free, ishrana za dijabetičare, ishrana za sportaše, za djecu i omladinu.

Sajamska noć - svečana večera uz kulturno zabavni program i bratimljenje općina Lukavac i Ulcinj, upriličena uz pokroviteljstvo Turističke zajednice Ulcinj i u organizaciji TZ Tuzlanskog kantona, Općine Lukavac i Lukavačkog sajma.

Festival hrane i pića uspješno je predstavio hotele, turističke agencije, restorane, udruženja zdrave hrane, lovačka udruženja, samostalne zanatske radnje, proizvođače organske hrane, meda, mliječnih proizvoda i proizvođače rukotvorina.

Sajam je objedinio cjelokupnu turističku ponudu TK i BiH i bio prilika za sticanje novih kontakata i razmjenu dobrih i ostvarljivih ideja, kao i za globalni pristup turističkom tržištu i ciljanom marketingu prema domaćim turističkim destinacijama. Promoviranje i afirmiranje autentičnih i autohtonih bh potencijala odvijalo se kroz lovni, eko-etno, gastro, planinski, avanturistički, vjerski i banjski turizam, promoviranje opreme za lov i ribolov, sportske i ugostiteljske opreme, oružja i municije uz svo bogatstvo mirisa i okusa tradicionalne bosanskohercegovačke kuhinje, prezentaciju i degustaciju vina Vinarije Hercegovina produkt. Prisutan je bio i Savez lovačkih društava TK sa svojim potencijalima

i eksponatima, odnosno posebnu pažnju je privukao štand LD „Svatovac“ Lukavac.

Mujo Softić
Predsjednik Predsjedništva LD „Svatovac“

NEKE AKTIVNOSTI LD „SVATOVAC“ LUKAVAC

- usvojen Plan gazdovanja za lovnu 2014./15.
- redovne akcije edukacije lovaca, sanacije i izgradnje lovnotehničkih i lovnouzgojnih objekata, zaštite i uzgoja divljači
- veliki skupni lov vepa i vuka u dijelu lovišta Gornja Brijesnica na Ozrenu, uz učešće oko 400 lovaca
- u prihrani divljači u lovišta iznesene veće količine kukuruza i soli
- lovačko veče u restoranu „Plaža“ na jezeru Modrac
- uspješno proljetno prebrojavanje divljači
- čišćenje lovišta od štetočina
- u lovišta uneseno 500 komada matičnog jata fazana u omjeru 3:1 u korist koke, a početkom juna će biti uneseno 400 komada u omjeru 7:1 u korist koke
- planirano unošenje zečeva
- donesena Odluka o zabrani lova na terenima na kojima je stradala mnoga divljač izlivanjem Spreče, Jale, Turije i pritoka, dijelu lovišta LD „Svatovac“ od jezera Modrac preko povšinskog kopa „Šikulje“ do granice s Petrovom i Gračanicom
- Planom gazdovanja predviđen lov 25 srndača i 8 srna
- u pripremi tematska sjednica Predsjedništva na temu: Zaštita lovišta od krivolova i proganjanja divljači u vrijeme lovostaja

TUZLA DOG SHOWS 2014

Devetnaestog aprila, uprkos kišnom i prohladnom vremenu, u Spomen parku „Husinski rudar“, u organizaciji BKS-KINOLOŠKI SAVEZ U BiH, KK „Gonič“ Tuzla, KK „Tuzla“ i Cane Corso kluba BKS, održana je Državna izložba pasa CAC BiH Tuzla 2014. Istovremeno su održane i Specijalizirana izložba pasa pasmina: cane corso, doberman i njemački bokser i Uzgojna smotra autohtonih pasmina: tornjak i barak. Sudili su kinolozi: Danilo Giorgio (ITA), Torsten Lemmer (D), Vitor Ježek (CRO), Refet Hadžić (BiH), Damir Šerak (BiH), Nedim Šuta (BiH), Denis Čamo (BiH) i Suad Zrnić (BiH). Delegat je bio Refet Hadžić. Dežurni veterinar je bio iz Kantonalne veterinarske stanice Tuzla. Domaćin je uz adekvatne uslove obezbijedio i bogat nagradni fond. Učestvovalo je oko 200 pasa s blizu 50 pasmina, a izlagači su bili iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Hrvatske, Mađarske i Italije. Dosta izvanrednih lovačkih pomoćnika i BOB pobjednika je bilo iz odgajivačnica s područja Tuzlanskog kantona. Za najljepšeg psa izložbe CAC Tuzla 2014., izabran je NJEMAČKI PATULJASTI ŠPIC/ZWERGSPITZ - CH GOLDEN CHANCE OF LENETTE; VL. ANTUN ŽAN & LENETTE POMS; ODG. KEN GRIFFITH (LENETTE POMS).

- FCI** (Fédération cynologique internationale); skraćena za Međunarodnu kinološku organizaciju sa sjedištem u Briselu
- CAC** (Candidat d' Aptitude de Championnat); naziv koji dobija pas kandidat za državnog prvaka u ljepoti
- FCI I:** OVČARSKI I PASTIRSKI PSI BEZ ŠVICARSKIH PLANINSKIH PASA/SHEEPDOGS AND CATTLEDogs (EXCEPT SWISS CATTLEDogs)
- FCI II:** PINCERI I ŠNAUCERI, ENGLSKI BULDOZI, PLANINSKI MOLOSI, ŠVICARSKI PLANINSKI PSI/ PINSCHER AND SCHNAUZER TYPE, ENGLISH BULLDOG, MOUNTAIN TYPE MOLOSSIANS, SWISS MOUNTAIN AND CATTLEDogs
- OSTALI DOGOLIKI MOLOSI/OTHER MASTIFF TYPE MOLOSSIANS
- FCI III:** TERIJERI/TERRIERS
- FCI IV:** JAZAVČARI/DACHSHUNDS
- FCI V:** ŠPICEVI I PSI PRIMITIVNOG TIPA/SPITZ AND PRIMITIVE TYPES
- FCI VI:** GONIČI I KRVOSLJEDNICI/SCENT HOUNDS AND RELATED BREEDS
- FCI VII:** PTIČARI/POINTING DOGS
- FCI VIII:** RETRIVERI, ŠPANIJELI I PSI ZA VODU/RETRIEVERS, FLUSHING DOGS AND WATER DOGS
- FCI IX:** PSI ZA PRATNJU I PATULJASTE PASMINE/ COMPANIONS AND TOYS
- FCI X:** HRTOVI/SIGHTHOUNDS

Za najljepšeg psa Državne izložbe, Specijalizirane izložbe i Uzgojne smotre (Supreme BIS), izabran je NJEMAČKI BOKSER/DEUTSCHER BOXER - UGO OD DJEVIJA; VL. DANIJEL BOROS DJEVI; ODG. DANIJEL BOROS DJEVI.

Najljepši mladi vodič: PATULJASTI ŠNAUCER/ZWERGSCHAUTER - HEJOLIGETI NOISE NINJA; VL. Igor Žolkević; Odg. „Hejligeti“

Najljepše štene i najmlađi pas: AMERIČKA AKITA/ AMERICAN AKITA - DR. WOLF BEYOND THE LIMITS; VL. Marijana Stanko; Odg. „Dr. Wolf“ Nedim Šuta

Najljepši odgajivački par: CANE CORSO - CORTADO i ELLA CORSO; VL. Dalibor Čovran; Odg. „Corso BiH“

Najljepša odgajivačka grupa: AMERIČKI STAFORDSKI TERIJER/AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER - SAANDORA TICKET TO THE TOP; VL. Sandra Pellarini; Odg. „Pellarini“; CH SAWAH MANO DELLA FAMIGLIA; VL. Cesnik & Pellarini; Odg. EOC i ARLANDA; VL. Sandra Pellarini

Najljepši vetran: NIJE BILO OCJENJIVANJA
Najljepši mladi pas: DOBERMAN/DOBERMANN - PAPAZZI VON HUNNOTERRA; VL. Istvan Lodi; Odg. Istvan Lodi

PRVACI FCI GRUPA:
FCI I: NJEMAČKI OVČAR/DEUTSCHER SCHAEFERHUND - BAKI OD MODRACA; VL. Aličić & Osmanović; Odg. „Od Modraca“
FCI II: NJEMAČKI BOKSER/ DEUTSCHER BOXER - FULL MONTHY DU VAL D'EUROPE; VL. Anita Lodine Gombkoto; Odg. Anita Lodine Gombkoto

FCI III: AMERIČKI STAFORDSKI TERIJER/AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER - DAJANA GOLDEN STANDARD; VL. Dejan Ismić; Odg. B. Luks & T. Kocev

FCI IV: NIJE BILO OCJENJIVANJA
FCI V: NJEMAČKI PATULJASTI ŠPIC/ZWERGSPITZ - CH GOLDEN CHANCE OF LENETTE; VL. Antun Žan & Lenette Poms; Odg. Ken Griffith (Lenette Poms)

FCI VI: ISTARSKI KRATKODLAKI GONIČ - DORA ISTRIJANSKA; VL. Anto Nikić; Odg. Graciano Hrvatini

FCI VII: NJEMAČKI OŠTRODLAKI PTIČAR/DEUTSCHER DRAHTHAARIGER VORSTENHUND - BELF; VL. Elnad Berbić

FCI VIII: LABRADOR RETRIVER/LABRADOR RETRIEVER - CH KONEIDA CASPER BLACK; VL. Šimica Matijević; Odg. „Koneida“ Nenad Kojić

FCI IX: MALTEZER/BICHON MALTAIS - SOME LIKE IT HOT OF MARQUESS; VL. Ema i Sara Ahmedagić; Odg. Szilvia Grof

FCI X: NIJE BILO OCJENJIVANJA
NAJLJEPŠI PAS CAC IZLOŽBE: NJEMAČKI PATULJASTI ŠPIC/ZWERGSPITZ - CH GOLDEN CHANCE OF LENETTE; VL. Antun ŽAN & Lenette Poms; Odg. Ken Griffith (Lenette Poms)

NAJLJEPŠI PAS IZLOŽBE/SUPREME BIS: NJEMAČKI BOKSER/DEUTSCHER BOXER - UGO OD DJEVIJA; VL. Danijel Boros Djevi; Odg. Danijel Boros Djevi

Mirko Lamešić
predsjednik Kinološkog kluba „Gonič“ Tuzla

LOV o v r e m e p LOV

Na fotografiji iz januara 1934. nalaze se lovci Lovačkog društva „Konjuh“ (LD „Tuzla“), a svjedoči o bogatom ulovu nakon hajke na crnu divljač u šumi Jasenici i Stražbi. Spretni i sretni strijelci su Tuzlaci: Sekulić Vladimir, Kamenjašević Anto, Vizler Joško i Bešlagić Kadrija (sa lijeva na desno).

Lov u Bosni

Divna si ti Bosno ponosna sa svojim prirodnim krasotama bogato obdarena zemljo. Tvoje krasne i ljupke doline, tvoji mali gajevi u kojima se razliježe veseli cvrkut ptica pjevačica i poj slavuja pomiješan sa žuborom i romonom bistrih gorskih potočića, tvoje krasne zelene šume i bogate prašume u kojima se skriva plemenita divljač pred oštrijem okom vješta lovca, sve nas to nudi da se sve više divimo tvojoj sad umilnoj i nježnoj, sad opet divlje-romantičnoj krasoti.

Jatomice hrle k tebi tuđi narodi sa sviju strana prostrane Evrope, da te posjete i da se uživaju tvojih prirodnih krasota, a ti, lijepa Bosno možeš da se ponosiš što svojim prirodnim krasotama ne zaostaješ za čarima, što ih pruža Švajcarska sa svojim Alpama, Španija sa Pirinejima, Tirolska i zelena Štajerska sa svojim lijepim šumama. Ta u tebi je sve ono što na srce razveseljuje, jer te krasi ne samo prirodne čari, nego i to, što u tebi živi i boravi nepokoren narod, narod pošten, pun dobra srca i plemenite duše, tvoja najljepša biser kruna.

Pa ne samo radi prirodnih krasota, već i radi izdašnog lova dolaze mnogi stranci u naše krajeve. Kojih četrdeset godina u nazad, nalazilo je se u velikim kompleksima bosanskih šuma i prašuma bezbroj divljači svake vrste. Dok su u močvarnim predjelima obitavale u velikim jatima razne vrste ptica močvarica, dotlen su po dolinama i gajevima živjele i boravile sve moguće vrste „pernatog naroda“ od prepelice, kukavice, divljeg goluba, sokola, te proždrljivog jatrijeba i sove ušare, pa sve do orla kralja svih ptica.

A što da kažemo o divljači? Dosta je da se sjetimo srne, jelena, divokoza, zečeva, lisica, divljih krmaka, vukova i mrkog medvjeda. Vukovi, manje opet medvjedi, znali bi se često puta složiti u čopore, da ovako organizirani udare na stoku i marvu, dapače i na same ljude. Što je bilo živo, to nije bilo pred ostrim raljama tih živoždera sigurno. Bezbroj ovaca, krava, volova i ostalih domaćih životinja, palo bi godimice, u oštre pandže, gorskog vuka, šakala ili mrkog medvjeda, da postane bijedna žrtva tih proždrljivih napadača.

Dakako, da je narod po mogućnosti branio svoje dobro, te bi se čitava sela digla na hajku, da progone i ubijaju tu zvjerad, da tako barem donekle odstrane neprijatelje ljudskog života i svojih domaćih životinja. Pored svega toga nije bilo moguće te divlje zvjerke posve istrijebiti. Za okupacije Bosne i Hercegovine (od strane Austrougarske, prim.a) događalo se često puta da su se pojedini mali odjeli c. i k. (carskih i kraljevskih, prim.a) četa, koji su poslali na rekonosciranje, morali boriti sa čoporima gladnih vukova, šakala i medvjeda. Pa još i dandanas znadu vuci, da za oštre zime siđu iz planine u sela, te da navale na stoku i na marvu, a dogodi se, da i u gradove zalutaju. Pa eto baš preklanske zime klatarili su se vuci po našem lijepom šehar Sarajevu, te da nijesu bili naši vrijedni lovci digli na njih hajku, valaj, kako su se bili ubezobrazili, došli bi baš upravo i na korzo. A joj, žalosna nam majka, što bi bilo vriske i zapomaganje!

Nije ni čudo, da je pod tim, za svakog lovca vrlo ugodnim auspicijama, lov na divlje zvijerke silno porastao, te da se je na poseban način kultivirao. Ko nije smio da ide s puškom u lov, taj bi polagao

na zgodnim mjestima, gdje bi divljač prolazila, zamke ili gvožđa u koje bi lisice, zecove, vukove i medvjede hvatali, drugi bi opet kopali duboke jame pokrivši ih granjem i lakim busenjem. Ove metode hvatanja divljači proizašle su iz opažanja, što pojedine zvijerke imaju tu maniju, da iz dana u dan, kad traže hranu, udare skoro uvijek istim putem, na koji su se jednoč navikli. U zgodno vrijeme valja položiti zamku i uspjeh je siguran!

Godimice dolaze pojedini lovci iz monarhije i ostalih zemalja Evrope na lov u Bosni i svi se vraćaju potpuno zadovoljni svojim kućama. Pa nije ni čudo. Ta eto kuda se god okrenemo po našim lijepim bosanskim šumama imade divljače svake vrste u izobilju. U Kosari, Motajici. Prosari, Borji i Majevici, za tjem u planinama duž srpske i novopazarske granice, kao Javor, Medeniku, Vučevici i Dumoš planini, pa i u skupini razvodnoga gorja: Grmeč, Srnetici, Crnoj Gori, Čardak, Raduši i Bitovnji, Bjelašnici i Zec planini, nalazimo jelene, srne, vukove, medvjede, te divlje krmke ili veprove, posljednje osobito u šumama prema novopazarskoj granici.

Na Bjelašnici i Prenj planini, te u ostalim planinama naše posestrime junačke Hercegovine, pruža se lovcu zгода, da se ogleda i divokozom, dok je na Igman planini, u kojoj imade divljači svake vrste, lov zabranjen. Zečeva imade po svijem dolinama i okolnim šumama Bosne, osobito u Hercegovini: tako isto lisica, prepelica i divljih golubova. U močvarnim predjelima Posavine, za tjem na Livanjskom, Raškom i Duvanjskom polju, te u Hercegovini na Hutovom blatu, u kojem imade veliki broj jegulja. Love se u izobilju divlje patke, liske i ostale manje ptice močvarice, dok u gorskim predjelima u pećinama i špiljama obitavaju razne vrste sova, te jastrebovi, sokolovi i kraljevi svih ptica - orlovi.

U Posavini osobito u Majevici planini može se naći i fazana, koji su se većim dijelom doselili iz Slavonije i Banata sa velikih vlastelinskih dobara, gdje se na posebni način kultiviraju. Ja sam imao priliku, da vidim vrlo krasnih primjeraka „zlatnog fazana“ na Vjetreniku, sjevernom dijelu Majevice, koji se pruža prema Posavini.

Bosanske rijeke Una, Vrbas, Ukrina, Bosna i Drina sa svijema svojim pritocima, bogate su slatkovodnim ribama svake vrste, te je lov na ribe sa mrežama i sepetima vrlo izdašan, a za onoga, koji udicom peca, vrlo zabavan.

Karakteristično je, da se u svijem bosanskim rijekama i to većinom u prvoj trećini gornjeg toka nalaze lijepe i dobre pastrme, osobito u rijeci Bosni i Drini, dok se u njihovim pritocima od te slasne ribe može svagdje da nađe lijepih primjeraka. U Hercegovini su Neretva i Rama glasovite sa svojim dobrim ribama, osobito bjelicama i pastrvama. Rakova ima u svijem vodama osim Vrbasa. Najveći su iz jezera Plijeve, za tjem iz Drine, Neretve i pri izvoru Bosne.

Godišnje se ulovi u Bosni i Hercegovini do 8.000 zečeva, 6-7.000 divljih pataka, 3-4.000 prepelica, 1-2.000 divljih golubova, 600-700 različitih vrsta fasana, do 300 jastrebova, sokolova i sova, 200-300 lisica, 80-100 jelena, srna i vukova, 60-80 divljih krmaka, 20-30 divokoza i medvjeda i oko ½ milijona kg različitih vrsta riba.

Jasan dokaz, da je za vješta lovca otvoreno krasno polje djelovanja u svakom pogledu u našoj lijepoj i krasnoj Bosni i posestrimi joj junačkoj Hercegovini.

„Večernji list“, Sarajevo, tekst nepoznatog autora s inicijalima R.S. od 26. maja, 1911.

Mirza Čehajić

Lov srndaća u sezoni parenja

Lov srndaća u sezoni parenja jedan je od najatraktivnijih i predstavlja pravi doživljaj svakom istinskom lovcu. Parenje srneće divljači u našim lovištima uglavnom počinje sredinom jula i početkom avgusta, i obično traje dvije do tri nedelje. Često se dešava da parenje u planinskim predjelima počinje kasnije, s obzirom na to da je uslovljeno nadmorskom visinom i vremenskim prilikama (ukoliko je vrijeme nepromenljivo i toplo, parenje počinje ranije, dok kišno i nestabilno vrijeme uzrokuju kašnjenje).

Za vrijeme parenja, aktivnost srndaća je izražena, jer se tokom većeg dijela dana, prilikom potrage za srnama i u odbrani svoje teritorije, daleko više kreću. Upravo tada, lovcima na nišan može da izađe izuzetno jako trofejno grlo. Odrasli mužjaci uvijek imaju svoju teritoriju, koja im obezbjeđuje osnovne uslove za život i na taj način ih čini

atraktivnijim ženka. Ukoliko je teritorija pogodna, što se ogleda u obimnijem i boljem izboru hrane, vode, skrovišta od prirodnih neprijatelja i vremenskih nepogoda, obezbijeđen mu je veći društveni status, a samim tim i mogućnost da bude izabran za partnera. Srndać svoju teritoriju često obilazi i brani od konkurenata, tako da su u periodu parenja progone slabijih srndaća, pa i žestoke borbe između mužjaka, veoma česti u lovištima. Upravo je to od velikog značaja za potomstvo, s obzirom na to da najjači primjerci imaju privilegiju da produžavaju vrstu. Granice teritorije srndać obilježava pomoću rogovlja, najčešće na tankom, usamljenom drveću, i na taj način suparnicima daje znake upozorenja da je teritorija već zauzeta.

U periodu parenja srndać, slično lovačkom psu-goniču, s gubicom iznad tla traga za mirisom ženke. Čim je pronađe, prati je u stopu i ne odvaj se od nje sve dok je ne oplodi. Veoma interesantan i sastavni dio ljubavne igre je proganjanje srne u krugovima oko usamljenog drveća ili žbunja. Nakon što oplodi jednu srnu, srndać nastavlja da traži druge ženke i često napusti svoju teritoriju. Na tuđem terenu srndać, u sukobu sa

suparnikom, dobija ženu ili je gubi. U tom periodu, zaneseni ljubavnim zovom, srndaći su daleko manje oprezni i upravo to predstavlja šansu lovcima da odstrijele grla visoke trofejne vrijednosti, zatim grla s neobičnim i rijetkim – asimetričnim rogovljem, kao i trofejno slabija grla u cilju selekcije.

Jedan od najefikasnijih načina lova na srndaća za vreme parenja je lov pretragom, mada i lov s visokih čeka može da bude veoma uspješan. Međutim, sezona parenja srneće divljači pravo je vrijeme za lov vabljenjem, koji je takođe veoma efikasan, a istovremeno interesantan. Izvodi se tako što lovac, uz pomoć odgovarajuće vabilice, oponaša zov srne – takozvani pisak. Kad je u pitanju srneća divljač, korisnik lovišta gazduje svakim pojedinačnim grlom, koje je određeno polom, uzrastom i trofejnom perspektivom, što znači da nije svako grlo za odstrjel. Ukoliko dovabi srndaća, mora najprije dobro da ga osmotri i ukoliko je u pitanju grlo predviđeno za odstrjel, lovac će ga realizovati. Ukoliko je srndać u društvu srne, onda ga ne treba vabiti, jer je neće napustiti. Ovaj način lova veoma je efikasan ako srndać sam luta po lovištu, njuška i traži srnu spremnu za parenje. Najlakše je dovabiti mladog i radoznalog srndaća, dok su stariji i iskusniji primjerci daleko oprezniji. Bez obzira na to što mogu biti privučeni zovom srne, uz pomoć vabilice koju koristi lovac, stariji srndaći krajnje oprezno prilaze mjestu vabljenja, jer ne mogu da nanjuše karakterističan miris srne u „tjeranju“. Veoma često se dešava da nepomično stoje u nekom zaklonu, pažljivo gledajući u pravcu odakle su čuli glas vabilice, tako da je neophodno da lovac iskaže veliku dozu strpljenja i upornosti. Srndać najlakše može da se dovabi oponašanjem karakterističnog zova srne u parenju, kao i imitiranjem oglašavanja potencijalnog suparnika, odnosno drugog srndaća.

Lov srndaća vabljenjem može da bude uspješan uz pretpostavku da lovac ima adekvatno znanje i iskustvo, kad je u pitanju upotreba vabilice. Naime, njena loša i nestručna upotreba stvara kontra efekt, tako da je neophodno da lovac, prije nego što počne da je koristi, stekne potrebnu vještinu. To znači da imitacija zova srne mora da bude što vjernija, a od velikog značaja su i jačina piska i ritam vabljenja. Za uspjeh u lovu, važan je i pravilan izbor mjesta za vabljenje, a podrazumjeva se da lovac mora da ima i dobar zaklon, kako ga divljač ne bi primjetila.

Postoje različite vabilice za lov srndaća, koje obuhvataju čitav spektar oglašavanja srneće divljači (pisak laneta, oglašavanje mlade i zrele srne). Najčešće se koriste drvene i plastične vabilice, kojima se zov divljači proizvodi duvanjem u pisak, kao i „buttolo blatter“ vabilice s gumenim balonom, čijim se stiskanjem, umesto duvanjem, proizvodi zvuk. Iskusniji i vještiji lovci umjesto vabilice koriste stabljike pšenice, list breze, jorgovana, a najčešće bukve.

Kada je u pitanju lov na divljač u periodu njenog parenja, iz etičkih razloga u svijetu postoje različita mišljenja. U nekim evropskim zemljama koje imaju dugu tradiciju lova, lov je zabranjen, dok u nekim drugim doživljava vrhunac.

Uzgojni odstrjel ženskih grla srneće divljači

U lovištima u kojima je osnovni uzgojni cilj proizvodnja kapitalnih trofejnih grla (u takva spadaju ona u kojima je dostignut kapacitet staništa za tu vrstu divljači i odgovarajuća starosna struktura), treba, po svim savremenim uzgojnim normama, starati se da omjer polova dostigne približno 1:1. Pošto se u trofejnom odstrjelu odsrtrjeluju samo muška grla, odgovarajući broj ženskih grla mora biti puškom uklonjen iz lovišta da bi se očuvao zahtijevani omjer polova.

Manji zahvati u odstrjelu ženskih grla u populaciji mogu se tolerisati samo u onim lovištima gdje se, zbog bržeg povećanja populacije, toleriše omjer polova u korist ženskih grla, ali samo dok se ne postigne očekivani kapacitet. Nakon toga se mora povećati odstrjel ženskih grla sve do postizanja polova kojem se teži – negdje oko 1:1.

Međutim, u odstrjelu ženskog dijela populacije srneće divljači, nekad većem nekad manjem, postoje problemi: kako obavljati selektivni odstrjel i poznati grlo koje treba izdvojiti iz populacije, kako izbjeći grešku da se ne odstrijeli punovrijedna mlada ili srednjedobna srna na kojoj počiva populacija i koja vjerovatno ima veću ulogu u prenošenju dobrih nasljednih osobina od oca srndaća. U srndaća postoji veoma dobar pokazatelj vrijednosti grla – rogovi, koji, po pravilu, vjerodostojno ukazuju ne samo na njegovu trofejnu, već i na genetsko-hereditarnu vrijednost, a lakše mu je odrediti i starost i opću vrijednost po tjelesnim i ostalim pokazateljima, nego u srne. Starost srne je teže odrediti, a teško je naći i neke jednostavne i lako prepoznatljive pokazatelje nasljedne mase.

Lovcu ostaje mogućnost da prepozna srnu majku po porodu, to jeste u odlučivanju da li je srna za odstrjel ili ne, prije svega mora obratiti pažnju na lane koje vodi. Uzgojni odstrjel srna najvećim dijelom se sprovodi u sljedeće proljeće, što je, uostalom i najbolje vrijeme za uzgojni odstrjel slabih muških grla koja takođe ne želimo u nastupajućoj sezoni parenja. Problem u ovakvoj vrsti odstrjela je u tome što lovostaj precizno utvrđuje vrijeme odstrjela i po pravilu ne dozvoljava odstrjel van utvrđenih termina. Posmatrano sa čisto uzgojnog aspekta, treba odstrijeliti svaku srnu s upadljivo slabim lanetom ili sa jednogodišnjim srndaćem koji sredinom maja nema vidljive prve roščiće. Ovdje je moguća i jedna greška. Naime, najnapredniji i uzgojno vrjedniji jednogodišnji srndaći u to vrijeme već nemaju roščiće jer su ih rano formirali i u prvim mjesecima godine već zbacili. Takvi slučajevi su rijetki, a napredan jednogodišnji srndać može se srazmjerno lako prepoznati i po uzrastu i po visini. Ako se odlučimo za odstrjel srne sa slabim lanetom, uvijek treba odstrijeliti lane pa onda srnu, jer ako to učinimo oprezno i ne pomjerajući se s mjesta, srna će odskočiti, ali će se po pravilu vratiti do laneta. To nam daje mogućnost da i nju odstrijelimo. U protivnom, odstrijelivši prvo srnu, najvjerovatnije je da lane više ne bismo imali na nišanu i ono bi samo ubrzo propalo.

Pravilo je da se u uzgojnom odstrjelu pri susretu sa srnom koja vodi dva ili čak tri laneta, najčešće slaba, ili

odstrijele sva lanad, ili ostavi samo jače lane, tako da će ono imati više mlijeka i šanse da fizički ojača. Pitanje je da li treba odstrijeliti i srne koje vode više od jednog laneta, ako to prilike dozvole, jer one nisu uvijek uzgojno bezvredne. Međutim na ovo se treba odlučiti samo ako smo zapazili kroz duži period da upravo ta srna blizni i vodi slabu lanad. Ovo je moguće samo u umirenim lovištima s dobrom lovočuvarskom i stručnom službom.

Uklonivši iz lovišta sva prestarjela ženska grla u populaciji i sve slabe srne s kržljavom lanadi, obavili smo najveći dio posla u uzgojnom odstrjelu srna. Ako je zbog regulacije omjera polova potrebno nastaviti s redukcijom ženskih grla, onda ih treba tražiti u kategoriji slabih dvizica, naročito onih koji se pare izvan normalne sezone parenja.

Razlog za odstrjel srna, u očima nedovoljno stručnog lovca, predstavlja često njihovu jalovost, ali se u naučnim krugovima tvrdi da srne jalovice ne postoje, a dalje naučnici razvijaju tvrdnju: „Često se dogodi da pojedina srna ostaje bez lanadi, bilo usljed kakve prirodne katastrofe, ili jer su lanad uništili grabežljivci. Takve se srne tokom ljeta vrlo dobro uhrane, budu redovito oplodene i iznesu dobru i jaku lanad. Velika je greška, loveći imaginarne stare jalovice, odstrijeliti takvu jaku srnu.“

Odstrjel ženskih grla u populaciji srneće divljači dobro je urađen samo ako smo tokom uzgojnog odstrjela imali u vidu cijelu populaciju i što precizniji pregled, ne samo o brojnosti srna i o njihovom odnosu prema muškim grlima, nego i uvid u odnose klasa starosti, naročito u ženskom dijelu populacije, uvid u opću kvalitet populacije i posebno u kondiciono i zdravstveno stanje grla. Tek tada, uz pravilno sproveden uzgojni odstrjel srndaća, možemo očekivati da uzgojni odstrjel predstavlja pravu mjeru u smislu melioracije opće pa i trofejne vrijednosti populacije srneće divljači. Da bi se to postiglo moramo imati potpuno umirena lovišta i cijelu godinu stručno osmatranu divljač. U ovome treba vidjeti i prvi zadatak koji se postavlja pred lovstvo, a njegovo ispunjenje je preduslov za buduće lovno-uzgojne planove i aktivnosti u svrhu povećanja brojnosti i kvaliteta divljači kojom se gazduje. To znači da divljači treba omogućiti neophodan mir za nesmetan razvoj i upoznati je što bolje.

Svake godine u julu svjedoci smo zaljubljenosti srndaća u svoj ljepši pol. Zaljubljeni su u snažno i otvoreno kako to samo divljač umije i pokazuje. Traže srne kilometrima, dozivaju ih i gone po lovištima da bi odužili dug koji im je u amanet ostavila priroda – produženje vrste. Svake godine oni to čine ponovo i s još većim žarom, pružajući priliku strpljivom posmatraču da uživa u prizoru punom ljepote, spontane iskrenosti, snage, ali i brutalnosti.

Lukavstvo ženki

Obično u prvoj polovini jula srndaći napuštaju život samotnjaka i počinju tražiti društvo srna. Nervozni su, neočekivano se pojavljuju na mjestima gdje ih inače ne viđamo, javljaju se karakterističnim meketanjem i postaju neoprezni. To su prvi nepogrešivi znaci da se u njima probudio nagon za parenjem. Slično se ponašaju i srne, samo što se to kod njih ne manifestuje tako snažno i na isti način. One se odazivaju na poziv mužjaka, dozvoljavaju da brzo budu „pronađene“, ali se zatim drže na odstojanju od njega i stalno mu izmiču. To izmicanje nije ništa drugo do izazov, čiji ishod nije teško predvidjeti. Brzinu svo bijega ona podešava prema brzini progonitelja, što ovog još više razdražuje. To njeno lukavstvo uvijek uspijeva i srndaća dovodi do vrhunca uzbuđenja, a tada se trka završava.

Iskusan lovac, koji vabilicom može da podražava glas srne, može da dovabi srndaća na desetak metara od sebe. Ako je pri tom odabrao dobar zaklon i ako uspije ostati neprimjećen (što nije teško s obzirom na uzbuđenje srndaća) sigurno je da će imati priliku za uspješan hitac. Lov vabljenjem ima mnogo pristalica, naročito u brdskim lovištima, gdje je izbor dobrih zasijeda mnogo veći nego u ravninama bez šumaraka i grmlja.

Parenje

Čim stigne ženku srndać je zaskače, nastojeći da je oplodi. Samo parenje traje tek nekoliko sekundi, ali se ponavlja više puta. To srndaća izmori pa liježe da predahne. Za to vrijeme srna ostaje kraj njega i

Srneća ljubav

tada ima običaj da mokri. Srna trpi društvo zaljubljenog mužjaka tri do deset dana. Ustvari, ona je uz njega samo toliko dugo dok joj njen nepogrešivi instikt kaže da je oplodena. Tada ga napušta i izbjegava udvaranja drugih srndaća. Srndaći su monogami, ali kod njih ljubavni žar traje znatno duže nego kod ženki pa su prinuđeni da, po oplodnji svoje partnerke, traže druge ljubavnice. Tako u toku perioda parenja oni oplode dvije do četiri srne što zavisi, između ostalog, i od broja srna u lovištu, odnosno polova i nekih drugih činilaca kao što su potencija mužjaka i slično. Za vrijeme parenja srndaći su veoma agresivni pa i grubi. Dešava se da srndać u svom grubom udvaranju povrijedi ženku pa čak i da je usmrti. Srna grubost stočki podnosi u nagonskoj želji da bude oplodena. Agresivnost srndaća može da bude opasna i za ljude.

Dvoboj mužjaka

U vrijeme parenja susreti agresivnih srndaća obavezno se završavaju dvobojima. Oni oštro nalijeću jedan na

drugog, nastojeći da svom protivniku nanese smrtonosnu povredu. Napadaju rogovima i brane se na isti način pa tom prilikom dolazi do žestokih sudara. Obično su oba srndaća podjednako vješta pa se dvoboji završavaju tako što slabiji napušta poprište megdana, ali biva da je u toku dvoboja zadobio teže povrede od kojih može i da ugine. U lovištima gdje je veća koncentracija srneće divljači dvoboji su češći gdje ima više srndaća nego srna. Tada najjači srndaći pare najbolje ženke i zbog toga težimo da odnos polova što više približimo izrazu 1:1. Međutim, kada je u lovištu mnogo više ženki, tada najstarije ženke (jer se kod njih nagon za parenjem javlja ranije) odvlače najjače srndaće, a slabi srndaći, pa i škartovi, dolaze u priliku da pare srne u punoj snazi. To se nepovoljno odražava na kvalitet potomstva.

Lovstvo i ekologija

Lovci su najpozvaniji u izvršavanju zakonske i etičke obaveze očuvanja biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači

Pojam „održivi razvoj” potiče iz oblasti šumarstva. To načelo podrazumijeva sječu (korištenje) šuma samo u onoj mjeri u kojoj se šuma obnavlja, dakle živimo koristeći samo prirast, a ne dirajući glavnicu. Ovo načelo bi se moglo primijeniti i na druge resurse, na različita prirodna bogatstva, ekološke sustave te i na samu zemljinu atmosferu. Međutim, potrebe čovječanstva narastaju, one su uvjetovane značajnim porastom broja stanovnika, tehnološkim razvojem i svakidašnjim smanjenjem resursa i ugrožavanjem životnih uvjeta na Zemlji. U Ujedinjenim narodima je odavno pokrenuto pitanje kako dalje. Od prvobitnog shvaćanja „održiva razvoja” koje se dominantno odnosilo na šume, pojam „održivi razvoj” značajno je evoluirao. Tako je, godine 1987., UN-ova komisija, pod vodstvom Gro Harlem Brundtland, bivše norveške premijerke, definirala opće načelo „održiva razvoja” koje je i danas aktualno: „Odgovoriti na zahtjeve današnje generacije, a da se pri tome ne unište mogućnosti da buduće generacije odgovore na svoje zahtjeve”. Niz UN-ovih komisija, mnoge međunarodne konferencije, bezbroj znanstvenih institucija diljem svijeta bave se problemom očuvanja čovječanstva. Iz takvih kontakata i istraživanja, održivi razvoj je, na temelju definicije UN-ove komisije iz 1987., bio osnova za deklaraciju međunarodne konferencije o zaštiti životne sredine i razvoju, održane u Rio de Janeiru 1992. godine. Iako su se sve međunarodne konferencije uglavnom bazirale na zaštiti okoliša i klime, neminovno se proširio pojam „održiva razvoja” te se došlo do pojma „magični trokut održiva razvoja” u koji su uključene još dvije vrlo značajne komponente, tako da danas održivi razvoj podrazumijeva: ekološku ravnotežu, ekonomsku sigurnost i socijalnu pravednost.

Riječ je o svjetskom pokretu u koji moraju biti uključeni svi ljudi i sve sredine, od lokalne zajednice pa do UN-a. Da bi se to postiglo, mora se pojam „održiva razvoja” objasniti svim sudionicima tog dugoročnog pothvata, a od nas zahtijeva promjenu promišljanja i navika. U tom smislu UN je dekadu od 2005. do 2014. proglasio dekadom „obrazovanja radi održiva razvoja”. Tom prilikom je njemačka UNESCO komisija za sljedeću dekadu predložila deset tema: Ponašanje potrošača i održivo gospodarstvo, Kulturalne raznolikosti, Zdravlje i kvaliteta života, Opskrba vodom i energijom, Rezervati biosfere, Gradovi svjetskog naslijeđa, Održivi način učenja u društvu znanosti, Sudjelovanje građana i dobro upravljanje, Smanjenje siromaštva putem održivih razvojnih projekata i Ljudska prava i etička orijentacija.

Očigledno je da je put ka održivu razvoju veoma kompliciran i dug i da zahtijeva promjenu razmišljanja u odnosu na dosadašnje, od pojedinca do UN-a, a sve s ciljem beskonfliktnog održanja života na našoj planeti. Traži se značajan zaokret u razmišljanju i ponašanju, a to potvrđuju i razmišljanja znanstvenika.

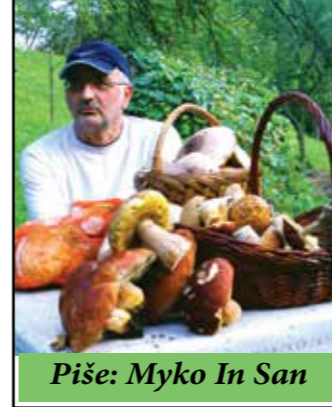

„Glavni problemi s kojima se susrećemo ne mogu se riješiti na istoj razini razmišljanja na kojoj smo bili kada smo ih stvarali” (Albert Einstein). Globalni problem čovječanstva danas je promjena klime, uvjetovana velikim emisijama ugljičnog dioksida u atmosferu.

Gdje je izlaz i kako mi lovci možemo pridonijeti održivu razvoju? Općenito, treba prihvatiti postulate održiva razvoja, mijenjati način razmišljanja, prikloniti se globalnom pokretu održiva razvoja, uticati na politiku zahtjevima za očuvanje planete, a za sve to je temeljna pretpostavka obrazovanje. Što se tiče nas lovaca, mi se nalazimo u prvom safu „magičnog trokuta održiva razvoja”, odnosno naše aktivnosti trebaju biti usmjerena prema ekološkoj ravnoteži. Zakon o lovstvu FBiH nalaže lovcima da svoje aktivnosti usmjere na zaštitu okoliša. „Lovstvo, u smislu ovoga Zakona, predstavlja javnu djelatnost i obuhvaća mjere zaštite i uzgoja divljači, uređenje lovišta, lovljenje divljači i racionalnu upotrebu divljači i lovišta, koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti ekoloških sistema i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači.”

Dakle, očuvanje biološke stabilnosti naša je i zakonska i etička obaveza. Lovci to čine: stalnim praćenjem stanja populacije divljači, njihova broja, zdravstvenog stanja te šteta na divljači i od divljači; kvalitetnim i stručnim planiranjem u našim dokumentima: lovno-gospodarskim osnovama i godišnjim planovima; striktnim pridržavanjem planova prihrane i prehrane, planova izgradnje i održavanja lovnih objekata i planova odstrjela (selektivni i trofejni odstrjel); etičkim pristupom lovstvu; edukacijom članova, a i školske populacije; aktivnostima na zaštiti okoliša i primjerenim ponašanjem u prirodi.

Ovu obavezu iz Zakona o lovstvu moramo izvršavati, ali i možemo, jer su upravo lovci ti koji su najpozvaniji da u prirodi najbolje i najbrže uoče sve promjene na divljači i okolišu. U tom pogledu izuzetno je važna i uloga lovca u aktivnostima očuvanja raznovrsnosti flore i faune. Ne smijemo zaobići činjenicu da u FBiH šume prekrivaju površinu od 1.520.000 hektara, da prema broju lovaca svakom lovcu prosječno „pripada” oko 50 hektara šume. Za aktivnosti kojima se bavimo nužan je boravak svakoga lovca u lovištu jer se od lovca očekuje praktična primjena njegove naročito razvijene ekološke svijesti i ljubavi prema prirodi i životinjama. Plansko i racionalno gazdovanje lovištem podrazumijeva očuvanje prirodnog ambijenta (šume i vode), staništa divljači i njihovo uzgajanje, prehranjivanje i oplemenjivanje određene vrste kroz selekciju i uzgojni odstrjel nerazvijenih i bolesnih jedinki, gdje je uloga lovca da svojim djelovanjem ublaži uticaj promjena koje su dovele do narušavanja biološke raznovrsnosti.

Piše: Myko In San

Mikoterapija, na Zapadu nova, a inače hiljadama godina stara metoda, koristi gljive i aktivne materije iz njih u liječenju različitih bolesti, uključujući i maligne. Riječ je o specifičnoj vrsti imunoterapije jer gljive (ne pripadaju ni biljnom ni životinjskom već mikrobiološkom svijetu) obiluju kalijem, željezom, cinkom, kalcijem, magnezijem, fosforom, kompleksom vitamina D, sadrže prirodan inzulin, antibiotike, ali i imunostimulanse, tvari djelotvorne protiv lošeg holesterola i triglicerida, protiv tumora i virusa, sprečavaju začepljenje žila, reguliraju pritisak, poboljšavaju krvotok, uravnotežuju razinu šećera u krvi, reguliraju probavu, poboljšavaju rad disajnih organa, djeluju antireumatski, antialergijski i antimikrobno, stimuliraju ili smiruju centralni nervni sistem na neškodljiv način, poboljšavaju seksualne funkcije, jačaju fizičku snagu i izdržljivost, usporavaju starenje... Dakle, doktrina mikologije kao nauke o gljivama, odnosno grane biologije koja izučava gljive, zasniva se na činjenici da gljive utiču na povećanje imuniteta, jer podstiču produkciju interferona u ljudskom organizmu, zatim interleukina 1 i interleukina 2, a preko njih makrofaga, velikih čelija-ubica tumora, djeluju na jačanje zdravih dijelova organizma, koji zatim započinju borbu protivu bolesti.

Iscjeljujuća moć gljiva je tema ovog broja LOVCA jer je lovac obično i vrstan i strastven gljivar. Šume u kojima lovimo i o kojima brinemo obiluju nekim vrstama jestivih gljiva o kojima će ukratko biti riječ prvenstveno sa stanovišta njihovih ljekovitih svojstava. Stari filozofi su jela spremljena od gljiva nazivali „carskom hranom” i „hranom bogova”. *Priroda liječi a ljekar brine o bolesniku* (Hipokrat).

Mliječnica (*Lactarius piperatus*)

Mliječnicu (paprena mliječnica, paprenjača) neki ljudi ne podnose zbog trpkog okusa (ljutina, gorčina), ali je neki najviše vole. Novijim istraživanjima je utvrđeno da rastvara

Liječenje gljivama

Kao zaštitnik prirode, lovac je obično i gljivar, odnosno poznavatelj jestivih gljiva koje rastu u našim lovištima

mokraćne kamence, da sadrži korisne antioksidanse i da ima antibakterijsko djelovanje.

Lisičarka (*Cantharellus cibarius*)

Lisičarka spada u red najkvalitetnijih konzumnih gljiva sa ljekovitim svojstvima. Prednost lisičarke je što sadrži malo kalorija, tačnije 12 kilokalorija na 100 g. Ovi žuti šum-

ski plodovi sadrže kalij, koji je važan za probavu, srce, mišić i nerve kao i kalcij koji je potreban kostima. Osim toga lisičarka sadrži i magnezij, važan za srce i krvotok, fosfor za mozak i vitamin D takođe za kosti. Lisičarke su dobar izvor prehranbenih vlakana, uključujući hitin za koji smanjuje razinu holesterola u krvi, ali i beta-glikan koji je blagotvoran za čitav krvotokni sustav našeg organizma. Obiluje vitaminima A i C. Tu su i mineralne tvari poput kalija, željeza, cinka i kalcija, a zahvaljujući vitaminu D preporučuju se kod prevencije metaboličkih bolesti kostiju (npr. rahitisa, osteoporoze i sl.). U tradicionalnoj medicini Japana i Kine se koristi u liječenju noćnog sljepila, upale očiju (oftalmije) i suhe kože. Može povećati otpornost organizma prema infekcijama respiratornog trakta. Istraživanja obavljena na miševima su pokazala da alkoholni rastvor spora može zaustaviti rast sarkoma 180.

Vrganj (*Boletus edulis*)

Vrganj je najukusnija i najpoznatija šumska gljiva. Na visokoj je cijeni jer je iznimno bogat dijetalnim vlaknima i vitaminima. Osim hitina vrganj sadrži i druga netopljiva vlakna kao što su hemiceluloza i pektinima slične tvari koji ljekovito djeluju na način da pomažu peristaltiku crijeva te sprečavaju konstipaciju, ubrzavaju uklanjanje toksina iz organizma i reguliraju pH vrijednosti što doprinosi prevenciji razvoja raka debelog crijeva. Od aktivnih tvari sadrži ergosterol, u gljivama često prisutan sterol koji ima raznoliko biološko djelovanje. Među najvažnija svojstva ovog kralja gljiva ubraja se antimikrobno djelovanje, protuupalno i antitumorno. Fitokelati u vrganju čine ga otpornim na toksične teške metale poput kadmija. Vrganj sadrži lecitin koji

ima antivirusna svojstva, koja se istražuju u medicinske svrhe za dobivanje antivirusnih lijekova. Posjeduje snažno

antioksidativno djelovanje zahvaljujući raznim organskim kiselinama, fenolnim tvarima i alkaloidima. Sadrži tiamin, osam esencijalnih amino kiselina, vitamine B1, B2, C i D, ugljikohidrate te mineralne tvari poput kalija, fosfora, bakra željeza, cinka i kalcija. Ne sadrži masnoće ni holesterol pa se preporučuje uvrstiti u prehranu ljudi koji imaju problema s kardiovaskularnim bolestima ili povećanim masnoćama u krvi. U tradicionalnoj medicini se koristi u liječenju lunbaga, bolova u nogama, grčeva i problema s kostima. Posebno se preporučuje onima s povišenim krvnim pritiskom te aterosklerozom. Jedna novija studija je utvrdila da ima značajan sadržaj antioksidansa ergotionen, koji osim toga potiče rad imunološkog sustava.

Puhara (*Langermania gigantea*)

Puhara je jedna od najvećih gljiva uopće. Sadrži amino-kiseline, ureu, ergosterol (provitamin vitamina D), masti i materiju nazvanu kalvacin (*calvatin*), koja je u eksperimen-

18 Lovac Juni 2014

tima na miševima pokazala antitumorna svojstva. Zrele spore predstavljaju sirovi antibiotik. Imaju svojstvo da, ako se stave na otvorenu ranu, zaustave krvarenje. Takođe se stavljaju i na žive rane da bi se zaustavila ili spriječila infekcija. Proces zarastanja je veoma brz, a ožiljak gotovo zanemarljiv. S obzirom na svoje antibiotsko svojstvo, ovaj prah se koristio i kod bakterijskih oboljenja grla i nosa. Na poseban način, od njega se priprema i čaj. Novija medicinska istraživanja su dokazala da je ovaj prah prirodni antibiotik koji deluje takođe i na bakterije koje izazivaju upalu pluća i na neke od bakterija koje su izazivači upale mokraćnih puteva.

Bukovača (*Pleurotus ostreatus*)

Bukovača je izuzetno ukusna gljiva koju možemo naći samoniklu u prirodi, ali je možemo i uspješno uzgajati. Proizvodi biološki aktivno jedinjenje lovastatin koje je najefikasnije prirodno jedinjenje za redukciju nivoa holesterola u krvi, a ima i antitumorsku i antimikrobnu aktivnost. Sadrži sve esencijalne amniokiseline, s izuzekom triptofana, zatim ima vitamine: B1, B2, B5, B6, B7, vitamin P i mnoge minerale. Proteini iz bukovače su po svom sastavu vrlo slični životinjskim. Pored toga sadrži i veliki procenat ugljenih hidrata i samo oko 4% masti. Glavni nosioci ljekovitosti

kod gljiva su složeni šećeri - polisaharidi. Među njima, najvažniji je Beta 1,3/1-6-glukan, koji se nalazi i u bukovači. On pomaže snižavanju nivoa holesterola i triglicerida u serumu. Ako se osušena bukovača dodaje u količini 4% ukupnoj dnevnoj ishrani, nivo holesterola će za dva mjeseca opasti za 65-80%. Antitumorna aktivnost ovog Beta-glukana je izuzetno snažna. Ona se ispoljava na zaustavljanju rasta tumora, bilo da se gljiva kao takva konzumira ili da se koristi ekstrakt, tj. preparat u kome je sadržan ovaj polisaharid. Doze od 0,1 mg/kg do 0,2 mg/kg Beta-glukana pokazuju izuzetno značajan efekt inhibicije tumora (Yoshioka 1984., National Cancer Research Institute, Tokyo Japan). Stimulacija imunog sistema posredstvom Beta-glukana u sprezi s određenom terapijom skraćuje vrijeme bolesti i daje veće šanse za oporavak. U Kini, gdje je opisana još u Dinastiji Sung (420.-479.), koristi se za ublažavanje bolova i relaksaciju mišića. Pored toga, upotrebljava se i u liječenju anemije, lumbaga, ukočenosti ekstremiteta i tetiva, kao i za liječenje loše cirkulacije (Yang&Jong 1989.). Preporučena doza za liječenje je 3-9 g suhe bukovače na dan.

Velika gnojištarka (*Coprinus comatus*)

Terapija gljivama je koncentrirana na održavanje ravnoteže u organizmu i stvaranje prirodne otpornosti na bolesti. Pojačavaju otpornost organizma na viruse, bakterije i gljivična oboljenja, ublažavaju upalne procese, bore se protiv alergije, potpomažu balans šećera u krvi... Velika gnojištarka je jedna od takvih ljekovitih gljiva. Sadrži veliki procenat kalija, kalcija, gvožđa, magnezija, bakra, cinka, nijacina i natrija u maloj količini. Sdrži i dvadeset slobodnih amino-kiselina, od kojih su osam esencijalne amino-kiseline koje tijelo ne može samo da proizvodi pa moraju biti dodatno unijete u organizam. Dokazano da *Coprinus* gljive sadrže i proteine i više od 50% polisaharida, koji su s medicinskog aspekta najznačajniji sastojak ljekovitih gljiva. Smanjuje šećer u krvi kod dijabetesa tipa I i II, koristi se kod arterioskleroze, infarkta, oboljenja krvnih sudova, problema sa srčanim ritmom, problema s varenjem i hemoroidima, kod zatvora, problema s crijevnom florom i s vezivnim tkivom, kao i kod raznih upala. Sušeni prah *Coprinusa* posebno se koristi kod oboljelih od dijabetesa. Ona regulira nivo šećera u krvi, ima antiupalno dejstvo i sposobnost prevencije dijabetičkih kardiovaskularnih oboljenja. Ima zaštitni efekt na Langerhansova ostrvca (ćelije koje proizvode hormone u pankreasu, npr. insulin). Sat i po nakon konzumiranja *Coprinus* praha, nivo šećera u krvi je reduciran za 41%. Tri sata kasnije snižava se za 31%. Čak šest sati kasnije krv sadrži i dalje 20% manje šećera. Konzumiranje sušenog praha ove gljive smanjuje mogućnost oboljenja od raka i sarkoma (rak vezivnog tkiva). *Coprinus* se takođe uspješno koristi u terapijama protiv hemoroida kao i problema sistema za varenje.

Zec gljiva - maitake (*Grifola frondosa*)

Grifola frondosa - zec gljiva, sivi žbun, jelenovo uho, ovčija glava, šumska kokoš samo su neka od imena za ovu interesantnu gljivu. Japanci je zovu maitake, što znači „pečurka koja igra“. Ime potiče iz davnina, kada su ljudi koji bi je pronašli igrali oko nje od radosti, jer su je zbog njenog visokog kvaliteta mogli zamijeniti za srebro. Maitake je opće usvojeno ime u svijetu za zec gljivu. Raste žbunasto. Iz zajedničkog stabla se grana mnogo malih drški od kojih svaka nosi lopatasti ili lepezasti šeširić, čija boja varira od smeđe do sive. Meso je bijelo i aromatičnog, jakog mirisa. Ukus je prijatan. Jestiva je dok je mlada. Raste ljeti i u jesen na oborenim deblima, panjevima i žilama hrasta, rjeđe na drugom drveću. Jedan žbun može biti prečnika do 50 cm i težine oko 1 kg. Sakupljači ove gljive u Japanu svoja nalazišta posebno obilježavaju, a u berbu uvijek idu sami, čuvajući dragocjeno nalazište od pogleda drugih. Brojni eksperimenti u Japanu i SAD-u na pacijentima dobrovoljcima koji su bolovali od hipertenzije (povišenog krvnog pritiska), dijabetesa (šećerne bolesti), hepatitisa B (žutice),

AIDS-a, a takođe i na pacijentima oboljelim od tumora na mekim tkivima dokazali su ljekovitost zec gljive. Za razliku od drugih gljiva sa ljekovitim svojstvima, maitake pored rastvorljivih polisaharida sadrži i nerastvorljive kiseline. Zahvaljujući tome može se uspješno sušiti i čuvati samljevena u prah, koji se dodaje kao začin jelima. Takođe, od nje se može pripremati čaj ili supa kao dopuna u liječenju bolesti u dozama od 3-7 g suhe gljive dnevno. U svijetu se može naći na jelovnicima ekskluzivnih restorana. Japanci je u suhom stanju izvoze. U programu nekih proizvođača preparata od ljekovitih gljiva, može se naći u obliku kapi ili u kombinaciji s ekstraktom reiši, šitake i drugih. Takođe, spravljaju se i kapsule i tablete, a najviše se koristi u čajnim mješavinama.

2014 Juni Lovac 19

Lovačka poetika

Tri brata od zanata

Tri lovca gotovo bez mana,
nerazdvojni vazda dana
i zeca i brigu kad gone, i kad sijeje,
i kad koru hljeba, kruha i хљеба dijele.

I kad od miline šute
i kad vezu od šljive ljute,
i kad je radost i kad je tuga
naslanja se jaran na druga.
K'o hiljade boja u tisuću duga
šareni se lovačka razbibriga,
od prihrane fazana i srnjaka
do lova srndaća i crna divljaka.

Ne zafali ni municije ni streljiva
dok na čeki srce slatko bije.
Nema većeg čejfa ni trofeja
od šumskog mezetluka.
Rahatluku nigdje kraja nema
u ozračju bukovih grana.

Kad spokoj livadom se došunja,
kad lahor lice pomiluje
i kad vikor počne da duva
hoće duša da se odmetne
i ode negdje gdje se živi
bez kredita i bez sjene
svakodnevene salaukovine.

To lov je brate od zanata,
ona ljepota bez premca
kad se ide na patku, vuka ili zeca,
bez žiranata i jamaca.
Što god u kazanu se krčka za trojicu ima.

Bez meraka na nišanu ništa ne štima.
Makar ih lično politika opozvala,
ili osobno neka dama za oko svima zapala,
u lov bez krzmanja odoše
i bez maskirne duše.

Husnija Kišić

Balada o Pujdi

Nema više moga Pujde,
kralja divljači crne.
Ispod časti bilo mu je
gonit lije, srne.

Sad kad odem u planinu,
pored starih naših čeka
obuzme i radost i tuga neka
jer se sjetim svoga Pujde.

Kada sretnem starog znanca
pitam da li pamti zgođe Pujde,
kada trkom nađe samca.
Sjeća se, kako ne bi,
sjećanja su svima živa,
nema mjesta na planini
kuda Pujdo nije protjeriv'a.

Evo i sada ja ga čujem,
sto posto pred njim je krme.
Od tih slika duša trne.
Flašom šljive ljute
nazdravljamo u čast Pujde.

Otpij, deder,
nazdravimo caru šume,
proletiče mnoge godine
da se rodi takav ker.

Dragan Marić

Bosna od rana i sna

Ne znam Bosno gdje si i odakle!
Daljine svoje skrila si u oblake,
grube stijene i kamen
šamaraju vjetar i drže straže.

Imaš li ti zemljo ikoga svoga
ili si kao i mi svačija i ničija,
prokleta ponosna i sama,
sva od rana i sna.

Gledam tvoje vrhove snježne:
i kad bi se sav snjeg istopio,
da li bi ga dovoljno bilo
da sapere tvoju bol, tuge i rane.

Hoće li izvori bistri brige ti odnijeti,
daleko, iza brda, iza oštirih stijena,
kroz šume tihe i livade snene?
Može li voda da sapere to breme?

Lovačka večera

Dobro veče lovcima Kladnja
i gostima sa svih strana.
Pogledat vas milina,
dobar provod želim svima.
Prazna mjesta nema,
veselo svima, nek' se pjeva.

Ovdje ispod Konjuh planine
pričajmo o lovu divine.
Štitimo plemenitu divljač,
čuvajmo šume zelene,
to bogatstvo naše,
u to ime podignimo čaše.

Kladanj ima uzorne lovce,
a vole još i pčele i ovce.
Volimo i lovačke tombolice...
šta se to u sali šuška...
u Tarevo ode puška.

Dok se družina Sokolinom zove
primaćemo časne lovce,
a uzorni nek idu u počasne.
Na ovo neme replike
mi se držimo lovne etike.
Dok Drinjača kroz Kladanj teče
slavićemo lovačko veče.

Ibran Vejzović Kum

Napačena a u ropcu gorda,
lijepa u snu od čemera i šiblja,
ispletena kamenom i izvezena hladom,
od stope do stope, od tuge do tuge.

Ne ideš nigdje a guraš dalje.
Dok vrijeme te tare
djeca tvoja bacaju te u bezdan
pa ne daju da padneš.

Ali ne haješ za one što stope svoje
k'o pečate u blatu usjekoše ute.
Ne bježiš nikud jer nemaš kuda.
Mi rane smo tvoje - ti nam dade sebe.

Pa kidaš se nad glupošću ljudskom,
dok svijetliš mrakom, blistaš u samoći.
U svom vrisku i našom strašću za patnjom
ti jedina ćeš ostati, sva pogan će proći!

Amir Hajrulahović

Sajam lovačkog i sportskog oružja i opreme u Nirnbergu

Sajam lovačkog i sportskog oružja i opreme u Nirnbergu smatra se najuglednijom manifestacijom oružara, lovaca, planinara i ljubitelja prirode u svijetu. Ovogodišnji međunarodni sajam IWA 2014 održan je od 7. do 10. marta u Nirnbergu. Započevši 1974., kao mala smotra sa 114 izlagača, raspoređenih na 2.300 m² izložbenog prostora, čije je štandove posjetilo 2.098 uglavnom domaćih - njemačkih posjetilaca, IWA je danas prerasla u gigantsku izložbu. U 2014. je bilo 40.000 posjetilaca, koji su na površini devet izložbenih hala, odnosno na 46.796 m², u četiri dana posjetilo 1.343 izlagača, od kojih je 78% bilo izvan Njemačke. IWA već postaje tako velika da je u četiri dana teško obići svaki štand, već se na osnovu sveobuhvatnog sajamskog štampanog vodiča, mora napraviti detaljan plan obilaska štandova. IWA sve više ublažava svoj vojnooružarski profil, prelazeći polako u smotru lova, streljaštva i u izložbu optičkih uređaja za sva moguća posmatranja prirode, opreme za život u prirodi, opreme za strelišta, surugate vatrenog oružja (BB soft air, vazдушna oružja i replike oružja), u opremu za službe obezbjeđenja, policiju, lugare, lovočuvare, sve s ciljem približavanja prirodi. U toku izlaganja uporedo se održavaju naučni skupovi, čija je svrha da se dokaže da lovci vole, gaje i čuvaju životinje i prirodu.

Blaser bock drilling BD-14 - hit Sajma

Kada su noviteti u pitanju, na sajmu IWA 2014 za ljubitelje oružja skromnije je nego prethodnih godina. Čast su spasili prvo Blaser, zatim svojom pojavom engleski Rigby, djelimično Browning, Merkel, Benelli, Beretta, Sako... Novitete, naročito kod glatkocjevnih pušaka, imali su Krieghoff, svojom Esencijom i brojni turski proizvođači. Turci u svim segmentima sajma na IWA 2014 imali čak 67 štandova s

oružjem, municijom i opremom. Njemački Blaser imao je prelijepu novu pušku, koja s pravom može da ponese epitet - hit Sajma 2014. To je bock drilling BD-14 (na fotografiji), koji u tri slobodnoplivačuće cijevi ima dva različita karabinska i jedan sačmeni metak. Gornja cijev je u sačmenom kalibru 20/76, donju cijev popunjava veliki karabinski metak 8x57 IRS, dok je bočna cijev rezervisana za maleni 5,6x52 R. Ovakav raspored kalibara ovo veoma lagano i kompaktno oružje čini univerzalnim za lov svih vrsta evropske divljači. Sve od srneće,

sitnih krznašica, pa do krupne divljači, može se loviti i uloviti ovim Blaserovim drillingom. Puška je zaista sjajna, a košta 12.000 €.

Sauerovi, Browningovi i Zbrojevskini noviteti

Sauerov štand se isticao pravim umjetničkim djelom pod imenom Džingis Kan, koje pored mongolskih strijela, šljemova i pisama na koži u centu sadrži vrhunski graviran karabin Sauer 202. Na samo nekoliko metara od Džingis Kana, dimila se i okretala prava „the gun machine“ čiji je mehanizam sa cijevima za radni fluid vodilo do karabina poluautomatskog dejstva - Sauer S-303. Ovaj najluksuznije finiširani karabin je u kundaku imao ugrađen mali stari pištolj Sauer 6,35 mm iz 1928. Zanimljivo je da su stari pištolji Sauer WTM 28 - 6,35 mm i novi skupocjeni karabin S-303 nosili isti WTM stari serijski broj. Ova umjetnička kompozicija, koja se dimila i okretala sve vreme trajanja Sajma, posebno je privlačila pažnju posjetilaca.

Novitet je i Browningov obrtnočepni lovački karabin, koji nosi oznaku AB-3, što znači: A-Bolt sa tri završavajuća brjega. Browning veliku pažnju posvećuje prošlogodišnjem hitu IWA 2013. karabinu direktne akcije Maral. Sada je ovaj Maral pokazan u više verzija i nivoa luksuza. Ne prestaje oduševljenje lovaca sistemom kod koga se ručno povučeni zatvarač, sam pod dejstvom opruge vraća u prednji položaj. Browning Maral je zaista izvrsna puška, rađena po lovačkim zakonitostima XXI vijeka.

Češka Zbrojovka je na sajmu IWA pored svojih već poznatih pušaka, akcenat stavila na kratki šumski karabin ČZ-557 u kalibru .30-06 S, još kraći karabin ČZ 527 u malenom kalibru .17 Hornet i malokalibarku ČZ 455 Long (cijev duga 63 cm). To praktično znači povratak na scenu stare legendarne malokalibarke Brno 2, koji su obožavale generacije strijelaca širom svijeta. Nišan Brna 2 i sada ČZ 455 Long s gajkom i podjelom od 25 do 200 m je neponovljiv.

Swarovski optički uređaji unaprijeđeni

Swarovski je pokazao novi hit ove ugledne austrijske kompanije - personalizovani sistem, koji podrazumijeva da njihovi optički nišani koji imaju balistički turet, bilo da su kupljeni sada ili ranije, mogu da budu značajno unaprijeđeni. Dovoljno je da lovac svom prodavcu Swarovski Optika da podatke o zrnu koje koristi, zatim se hrono uređajem izmjeri brzina i podaci za upucano oružje se e-mailom pošalju u firmu Swarovski. Tu se sve pažljivo proračuna i kupac dobija nazad baždaren novi balistički turet, čija podela prati putanju zrna na svim lovnim daljinama (od 100 do 400 m). Taj turet se potom montira umjesto postojećeg (s četiri prstena), čime je značajno olakšano uspješno pogađanje na većim daljinama. Za pohavlu je da Swarovski ovo unapređenje nije planirao samo za novo kupljene optičke nišane, već ga mogu ugraditi svi dosadašnji vlasnici optika koji imaju balističke turete. Kako elektronska sredstva danas čine našu svakodnevicu, Swarovski je na sajmu IWA predstavio i svoj novi adapter, koji omogućava povezivanje I-poda, svih moćnih mobilnih telefona i tableta, sa Swarovski optičkim uređajima. Time se višestruko povećava mogućnost osmatranja, snimanja i fotografisanja svih segmenata prirode i okruženja.

SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA TUZLANSKOG KANTONA OPERATIVNI KALENDAR AKTIVNOSTI U LOVIŠTIMA TK ZA LOVNU 2014./2015. GODINU

I ČIŠĆENJE LOVIŠTA OD ŠTETOČINA

1. REDUKCIJA BROJNOG STANJA PASA I MAČAKA KOJI SE NEKONTROLISANO KREĆU PO LOVIŠTIMA (LUTALICE)

- juni 1, 8, 15, 22, 29
- juli 6, 13, 20, 27
- avgust 3, 10, 17, 24, 31
- septembar 7, 14, 21, 28

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima obavezno je obavljati i u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti.

U slučaju nabavke i vještačkog unosa divljači u lovište, obaveza je da se prethodno izvrši uklanjanje svih pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, i ostalih štetočina i izvan utvrđenih dana, uz odluku lovačkog društva koja se mora dostaviti Savezu lovačkih društava Tuzlanskog kantona.

Redukciju brojnog stanja pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, vršiti u skladu s članom 13. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja.

Lovočuvari su obavezni da vrše redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima svaki dan, na način kako je to propisano Zakonom.

2. ODSTRJEL LISICA I DIVLJIH MAČAKA

- oktobar 19, 26
- novembar 2, 9, 16, 23, 25, 30
- decembar 7, 14, 21, 28
- januar 2015. .... 4, 11, 18, 25

Poslije 5. januara je dozvoljen lov lisica i divljih mačaka, ali bez korištenja lovačkih pasa.

II LOV LOVOSTAJEM ZAŠTIĆENE DIVLJAČI

1. LOV SRNEĆE DIVLJAČI

Na osnovu prijedloga članica Saveza i Savjeta za lovstvo, preporučuje se odstrjel sanitarnog i uzgojnog karaktera:

- juni 14, 15, 28, 29
- juli 12, 13, 26, 27
- avgust 2, 3, 16, 17, 30, 31
- septembar 6, 7, 13, 14

Napomena: Izlaske na srndaće organizovati:

Termini za osmatranje i izvidanje: 14. i 28. juna, 12. i 26. jula, 2., 16. i 30. avgusta i 6. i 13. septembra (subote u večernjem izlasku).

Termini za odstrjel: 15. i 29. juna, 13. i 27. jula, 3., 17. i 31. avgusta i 7. i 14. septembra (nedjelje u jutarnjem izlasku).

SRNE ŽENKE (uzgojni odstrjel):

Lovačka društva, radi postizanja optimalne trofejne vrijednosti i održavanja ispravnog genitipa divljači, imaju obavezu organizovati uzgojni odstrjel ženki i lanadi srneće divljači u periodu od 1. oktobra 2014. do 31. januara 2015. godine.

Ovaj lov organizovati isključivo po odluci članica Saveza, uz obavezu dostavljanja odluke SLD TK.

2. LOV DIVLJIH SVINJA

- oktobar 19, 26
- novembar 2, 9, 16, 23, 25, 30
- decembar 7, 14, 21, 28
- januar 2015 ..... 2, 4, 11, 18, 25

Vepra je dozvoljeno odstrijeliti u sve lovne dane tokom godine predviđene Operativnim kalendarom.

Poslije 5. januara je zabranjen lov sa psima bez obzira na vrstu i rasu.

Ovu aktivnost obavljati po grupama od po 10 lovaca, u koji broj ne ulaze pripravnici i gosti, s tim da je svaki član (pripravnik, redovni ili počasnici član) bez obzira na status, dužan uplatiti ulaznu taksu od 1,00 KM za sve članove društva korisnika lovišta. Ulazna taksa za goste koji dolaze iz lovačkih društava koja su članice SLD TK, iznosi 10,00 KM.

Visinu ulazne takse za lovce goste koji dolaze iz lovačkih društava koja nisu članice SLD TK, određuju članice Saveza svojim odlukama, a visina ulazne takse ne može biti manja od 10,00 KM.

Lov divljih svinja vršiti u skladu s Operativnim kalendarom; u januaru 2015. godine dozvoljen je odstrjel samo vepra i nazimadi.

U slučaju odstrjela, grupa je dužna izvršiti uplatu na ime odstrjelne takse, bez obzira na zdravstveno stanje ulova.

Upozoravaju se lovačka društva da su obavezna izvršiti ljekarski pregled svake ulovljene divlje svinje, a pregled platiti od sredstava odstrjelne takse.

3. LOV ZEČEVA

- oktobar 26
- novembar 9, 23, 25
- decembar 7, 21

4. LOV FAZANA

- oktobar 26
- novembar 9, 16, 23, 25, 30
- decembar 7, 14, 21, 28
- januar 2015 ..... 2, 4

Lov fazanske divljači mogu planirati lovačka društva koja su u svoja lovišta unijela ovu vrstu divljači, i to u dane kako je navedeno u Operativnom kalendaru aktivnosti. Ovu vrstu divljači loviti isključivo sa psima ptičarima.

5. LOV KUNA I VUKOVA

- oktobar 19, 26
- novembar 2, 9, 16, 23, 25, 30
- decembar 7, 14, 21, 28
- januar 2015 ..... 2, 4, 11, 18, 25

Vukove mužjake je dozvoljeno odstrijeliti u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom.

6. LOV MEDVJEDA

Lov na medvjede se praktikuje samo ako se ukaže potreba za komercijalni lov u Zakonom određeno vrijeme od 1. 10. do 31. 12. 2014. i od 1. 3. do 15. 5. 2015. godine, po jedan primjerak, u LD „Sokolina“ Kladanj i LD „Zelemboj“ Banovići, uz obavezu da se odstrjel prijavi Savezu.

7. LOV TETRIJEBA

Redovni lov jedan dan, i to 11. 5. 2014. godine, a komercijalni lov ukoliko postoje uslovi od 15. 3. do 31. 3. 2015. godine, u skladu s utvrđenim brojnim stanjem u lovištu, uz obavezu da se odstrjel prijavi Savezu.

8. LOV DIVOKOZA

Samo komercijalni lov dvije jedinke i jedna za lovačko društvo od 1. 8. do 31. 12. 2014. godine.

9. LOV DIVLJIH PATAKA, GUSAKA I CRNIH LISKI

Divlje patke loviti u periodu od 7. 9. 2014. do 22. 2. 2015. godine, samo nedjeljom.

Guske i crne liske loviti u periodu od 7. 9. 2014. do 25. 1. 2015. godine, i to na jezerima Modrac, Snježnica i drugim manjim vodenim površinama, u skladu sa Zakonom o lovstvu.

Lovačka društva koja nemaju jezera mogu loviti ovu vrstu divljači na rijekama i na drugim vodenim površinama, isključivo nedjeljom.

10. LOV PREPELICA I GOLUBOVA GRIVNJAŠA

Lov prepelica i golubova grivnjaša obavljati u periodu od 1. 8. do 26. 12. 2014. godine.

11. LOV ŠLJUKA

Ova vrstu divljači može se loviti u periodu od 5. 8. 2014. do 24. 2. 2015. godine.

III NAPOMENA

Lovačka društva su dužna da kod organizacije lova i određivanja visine odstrjelne takse koja je određena cjenovnikom, primjene član 62. Zakona o lovstvu i Cjenovnik odstrjela i korištenja divljači i drugih usluga u lovištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/09.)

IV UPOZORENJE

1. Upozoravaju se lovačka društva da je, u periodu do 31. 7. 2014. godine i od 5. 1. do 31. 7. 2015. godine, zabranjeno izvođenje lovnih pasa u lovišta, bez obzira na vrstu, rasu i eventualnu specijalnost.
2. Upozoravaju se sva lovačka društva da se prilikom obavljanja lova striktno pridržavaju zakonskih propisa u pogledu dozvoljenog naoružanja kojim se lovi, kao i obilježja koja nose učesnici lova, a sve u cilju poštivanja zakonskih propisa i izbjegavanja neželjenih posljedica.
3. Sva lovačka društva su obavezna da imaju minimalno jednog lovačkog psa KRVOSLJEDNIKA, radi praćenja krvnog traga.
4. Sva lovačka društva su obavezna da tokom lovne sezone vode sve propisane evidencije, a naročito evidencije iz kojih se može utvrditi brojnost divljači u lovištima.
5. Operativni kalendar aktivnosti u lovištima Tuzlanskog kantona za lovnu 2014./15. godinu je okviran, a sve članice Saveza su dužne uraditi svoj kalendar aktivnosti za lovnu 2014./15. godinu, a koji ne može izlaziti iz okvira Operativnog kalendara aktivnosti SLD TK.
6. Sva lovačka društva su obavezna da, kod organizacije lova i gazdovanja lovištima, primjenjuju Zakon o lovstvu i podzakonska akta, ukoliko nisu u suprotnosti s istim, kao i druge zakonske propise koji definišu oblast lovstva ili se tiču oblasti lovstva.

IN MEMORIAM

Jahić (Meho) Bijader
(1949. - 2013.)

Navršila se godina dana od kako je nakon kraće bolesti, u 65 godini života, redove LD „Teočak“ zauvijek napustio naš Bijader, marljivi kolega lovac koji je bio pokretač mnogih akcija na unaprijeđenju lovstva. I kao lovac i kao plemenit čovjek prednjačio je u iskazivanju ljubavi prema prirodi i lovu. Ostat će u trajnom sjećanju mnogih, a naročito kolega u Sekciji „Centar“. Neka mu je vječni rahmet.

LD „Teočak“ Teočak

Salkanović (Adem) Bego
(1930. - 2012.)

Navršile su se dvije godine od kako je nakon kraće bolesti, u 73 godini života, redove LD „Teočak“ zauvijek napustio naš Bego, prijatelj i kolega lovac, zaljubljenik lova i lovačkog druženja. Društvo i Sekcija „Centar“ su ostali bez vrsnog i zaslužnog člana koji se naročito isticao na zaštiti i u uzgoju divljači. Neka mu je vječni rahmet.

LD „Teočak“ Teočak

Đapo Aziz
(1933. - 2011.)

Šestog januara su se navršile tri godina dana od smrti Đapo Aziza, počasnog člana LD „Tuzla“. Sa zadovoljstvom i sjetom njegujemo uspomenu na njegov plemeniti lik i druženja sa dragim Đapom.

LD „Tuzla“ Tuzla

Ramić (Ramo) Šemso
(1930. - 2002.)

Sedamnaestog februara se navršilo 12 godina od kako su se lovci LS „Solina“ dostojno i zauvijek oprostili od svog kolege Šemse, zaljubljenika u prirodu i lov. Čitav svoj dugogodišnji lovni vijek je posvetio ljudovanju, unaprijeđenju lovstva, lovne etike, a naročito razvoju i napretku svoje Sekcije „Solina“. Neka mu je rahmet duši i hvala.

LD „Tuzla“ Tuzla

